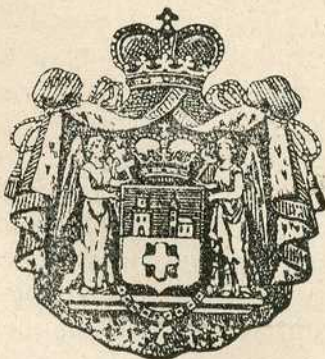

СРПСКИ СИОН

Год. XI

Број 52

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ

ВЛАСНИК

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије

УРЕДНИК

Протопрезвитер Јован Јеремић

У Ср. Карловцима у недељу 30. децембра 1901

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

МИРОН

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ
ЕПАРХИЈЕ ПAKPАЧКЕ

ЕПИСКОП

австријско-императорског ордена гвоздене круне
II. степена кавалер

благочастивом и благоверном клиру и народу богохраниме
Епархије своје мир и благослов моли од свемогућег и
милостивог Бога и Спаса Исуса Христа, а од сми-
рености своје шаље архипастирски поздрав и
братско џеливање.

Ликћи днесь Сіונה, поји данас мало и
велико, старо и младо, богато и убого;
поји у светоме Храму, поји на дому свом
тамјаном окађеном, воштаницом освије-
тљеном, и вилејемском сламом простртом.

Али кроз весели глас свеопште
пјесме те, чује се и други њеки глас,
што нам квари весело појање пјесме бо-
жићне; чује се глас приговарања неког
и запомагања свеопћег, глас који чудно
одудара у веселом клицању нашем Богу
и Божићу!

Или зар није тако? Зар се не тужи
ратар да му земља не плаћа труда и

рада његова? Зар се не жали занатлија
и трговац да им посао не иде као што
треба? Зар не приговара господин на
малу плату за многу бригу и одговор-
ност своју? Зар не виче радник на јадну
надницу своју? Зар се сви среда не ту-
жимо како је тешко данас живјети, како
је нестало међусобнога повјерења и љу-
бави, како је свијет зао и опак, и како
нам свима иде све унатрашке.

Нико срећан, нико задовољан!

А међу нама стоји само света Мати,
Црква наша, пуна Духа небеснога, и
поји: Ликћи днесь Сіונה! гласом јачим од
гласа свију нас заједно, и зове нас све
реда, да се радујемо и веселимо, јер данас
нам се родио Спас, родио баш у доба ово
кад почињу ноћи да крачају, а дани да
порашћују, кад свјетлост почиње да
разгони таму, и топлота да надвлађује
зиму, и када све живо почиње да се
миче на сусрет новоме животу. новоме
љету, као да нас опомиње, да треба да
нам је свагда у животу нашем пречи дан
од ноћи, и милија свјетлост од таме и
угоднија топлота од зиме, и као да нас
нука, да живимо и радимо док дана има-

мо, док свјетлост траје и топлота грије. Радећи да напредујемо, а напредујући да се приближујемо Богу, Оцу нашем небесном, који је створио и дан и свјетлост и топлоту за живот и рад и напредак наш и свега што је на свијету.

Тргнимо се за то сви, мали и велики, стари и млади, богати и убоги и престанимо приговарати и запомагати, престанимо, зловољом срце своје раздирати, а душу тровати, па појмо данас и ликујмо сложено сви који љубимо Спаса Христа! Појмо и ликујмо заједно с Црквом нашом, пуни чисте радости срдачне и правога весеља Божињег.

Или зар немамо ми у истину разлога бити задовољни данас и не уздисати за свима с реда данима прошлима; или зар немамо ми нигдје ништа, од чега би могло срце наше заиграти, а душа се разведрити и Богу благодарити, што живимо управо у дане ове, незавидећи онима, што су живили у данима прошлима?

Промислимо о свему као што доликује дану данашњем, у који се родило разумно Сунце Правде и Истине, и кад промислимо све мирно и праведно, мораћемо признати, да заиста немамо разлога бити незадовољни и уздисати данас, као што се може то чути и видјети доста међу нама, а и око нас.

И за што да смо незадовољни, зашто да уздишемо данас и запомажемо?

Да ли ради бриге и рада, што можда отпада на појединца више данас него ли некада?

Али брига и рад није несрећа, него управо срећа и живот, а срећа и живот треба да нас тјешу и весели. *Нема ништа боље човјеку него да се весели опијем што ради, јер то му је дио*, вели Проповједник мудрости Божје и среће људске. Дакле рад нам је дио наш од Бога, и зато нам је и дао Бог разне тијела и душе дарове да радимо и привређујемо с њима, као онај у св. еванђелију добри и вијерни слуга, а не да их у земљу закопамо, као онај лијени и невјерни слуга, или да их у лудо затремо, као онај блудни и расипни син, о којима говори такође св. еванђелије.

Ко се дакле тужи на рад, и ко је због рада неспокојан и незадовољан, тај устаје на самога Бога и дарове што их је Бог дао тијелу и души нашој, јер ти дарови и јесу оно што човјека чини човјеком и сином и наслједником Божјим. Човјек дакле нема разлога, да се тужи на рад, да у раду гледа несрећу своју, него треба да се весели раду и да је благодаран Богу док се год може мицати и радити. У царству Божјем, већи је онај, који више добра привриједи, уради, научи, створи.

Знам да ће на то многи рећи: није ми криво што радим, ал сам незадовољан што ми се рад не плаћа онако како би требало.

Тако ће рећи ратар, ал би требао да промисли најпре мирно и праведно, да ли ради он онолико, колико треба, и онако како треба да ради; да ли даје земљи оно што јој треба и онда када јој треба, па да и земља може дати оно, што се од ње тражи, а не земљи дати мрвицу, па тражити пуну житницу.

Тако ће рећи и трговац и занатлија да им се не наплаћује труд и рад њихов, ал би требали да промисле најпре мирно и праведно, да ли они раде добро и искрено, да ли не одбијају од себе муштерије послугом својом, цијенама својима, и осталим што је у њиховој власти, у радионици и трговини њиховој, и када то све добро промисле, онда ће морати признати да су криви понајвише сами слабу послу и заради својој.

А тако ће и господин и господар, слуга и надничар, и сваки други радник наћи незадовољству своме и повода и разлога понајвише у себи самом, само ако потражи незадовољству своме извор, мирно и савјесно.

У сваком труду има добитка, вели Премудри, а није ли добитка онолико, колико би ми хтјели, то или се не трудимо онако и онолико, како и колико би требало да се трудимо, или што *очи човјечије*, по ријечима Премудрога, *нигда нијесу ситне*.

Али та неситост очију наших, не треба да је на несрећу нашу, него да нас

још већма потстиче на труд и рад, од кога ће нам и добитак бити већи, и очи ситије, и срце задовољније и пуније хвале Богу за сва добра која нам даје и преко труда и рада нашега.

Незадовољни смо напоследку данас не само са малим добитком, него вичемо се реда и на свијет данашњи, да је зао и неваљао, да нема ни међусобнога повјерења, ни вјере, ни љубави, и да неће свијет данашњи да зна ни за Бога ни за душу.

Тако се од прилике тужимо, тако ружимо данас један другога, и сви све скупа. А кад би промислили мирно и праведно и упитали се: ко је то тај свијет, ко су то ти људи на које вичемо да нам огорчавају живот и отештавају рад наш и напредак, морали би признати, да смо ми сами и тај свијет и ти људи; и кад би по том погледали боље у властито срце наше и душу, нашли би и ту свега онога, ради чега вичемо на људе као зле и опаке; нашли би и у нашем срцу леда студена, а у души мрака свакојака и у грлу нашем застала би пријекорна ријеч на сабраћу нашу, *кад срце твоје добро зна, да си и ти био срам многих такав, као што је он срам тебе*, говори нам Проповједник Божје мудрости. А кад би још боље загледали, и то при свјетлости разумнога Сунца Правде и Истине, у срце и душу нашу и сабраће наше, ми би видјели, да нема ни у срцу ни у души онога и онолико, што и колико се у опште мисли да има; видјели би да су то понајвише ситне и незнатне разлике у мислима и осјећајима, у жељама и намјерама, у погледу на свијет и његов живот и уређење, разлике које не би смјеле ни да нас озловоље, а још мање да нас дижу на Бога и на људе.

При тој свјетлости разумнога Сунца Правде и Истине, видјели би ми и сазнали још и то, да је неспокојство у душама нашим и незадовољство у срцима нашим понајвише њека свима нама, више мање, урођена, а данас доста развијена жеља и тежња за нечим већим, бољим, савршенијим од онога што имамо.

Али та самим Богом у нас усађена жеља и тежња не би смјела да нам живот трује, ни да спрјечава рад наш и напредак, него напротив требала би да нас још боље потстиче на све живљи рад, на све бољи живот и напредак наш и свега свијета, који милом Богу хвала, иде ипак, кад брже, кад спорије, али увијек на боље и у напредак.

А да је заиста тако, обазримо се само по кући нашој, обазримо се око куће наше, а и даље по свијету, и видјемо, да смо у свему одмакли, хвала Богу, доста далеко унапредак од онога, што је и како је њекада било.

Нијесу ли куће наше и зграде веће и љепше данас, него што су биле његда? Нијесу ли поља наша и ливаде чишће и шире данас, него што су биле за вријеме отаца наших и дједова? Нијесу ли путеви наши и друмови глађи, тврђи а и правилнији данас него ли његда? Није ли нам живот и рад и лакши и успјешнији данас него ли његда? Нијесу ли и одношаји наши државни, црквени, друштвени, законима и боље и чвршће уређени данас него ли његда? Данас више не може бити ни помора ни глади нити икоје невоље онако, као што ја могло бити њекада. А ни штета од ватре, воде или града из облака, не бојимо се данас онако и онолико, као што смо се бојали њекада, јер од свакога зла и знамо и можемо да се бранимо боље и успјешније данас, него ли њекада.

А школе наше, та огњишта што духу нашем дају свјетлост и снагу, његда једна од друге на дан хода и више, данас једна другој скоро на догледу стоји, расвјетљавајући свака према снази својој таму око себе духовну, и дајући ученицима својима на свршетку свјетиљку духовну, да могу и даље знаности и науке наставити сами.

Тако исто и свети храмови наш и, његда мали и невиђени, данас љепотом својом и величином засвједочавају боље вјеру нашу у Бога, и љубав за љепоту светих Домова Божјих!

Не одњегује л' жива љубав наша

скоро сваке године по које ново дрво живота, са кога плод једући, кријепимо се снагом и духа и срца и душе наше, и као појединци, и као поједине од разне руке задруге, а као цијелина народна.

Није ли такво једно дрво живота и она баш овога љета, из живе љубави наше према роду и вјери отворена у Загребу бијелу, кућа наша, за одраслију женску дјецу нашу школску, да нам дјеца, особито женска, и ван куће своје, као и код куће, добију што више пажње и васпитања свога, у духу вјере своје и народа, да нам остану тако што више наша, а ми што више њихови, да останемо своји!

У свему, Богу хвала, идемо на боље, у свему идемо унапредак. А опазимо ли гдје, да није тако, нека нас то не збуни, не озловољи, него још боље осоколи и опомене, да устрајемо у вредноћи и честитости до краја.

Срећа наша и напредак и ако доста зависи од прилика у којима живимо, али зависи још више од нас самих: од воље наше, којом устајемо на посао, од љубави којом радимо око посла, од вјештине, којом се помажемо при послу, и дурашности, којом устрајемо код посла. А да срећа наша и напредак не зависи од нас више него ли од прилика у којима смо случајно, онда ми не би били друго него лопта, којом се игра случај по својој вољи. Но кад би то било, онда људи не би били ни добри ни зли, и онда не би било ни казне ни награде, ни среће ни несреће, ни раја ни пакла!

Но није тако, него сваки од нас добија добро или зло, рај или пако, по заслуги својој, Добро за добра дјела своја, а зло за зла, јер зло добра донијети неће; што нам је пак преко заслуге наше добра, то је милост Божја, која допуњује немоћи наше.

И покрај те милости Божје можемо ми бити мирни и спокојни, срећни и задовољни, у свакоме стању нашем и положају, само ако живимо и радимо сваки према својим силама, према талантима од Бога добивенима.

Према томе и онај еванђелски слуга, што је на примљена од Господара свога два таланта привриједно још само два, похваљен је и награђен исто онако, као и онај који је привриједио више, јер више је од Господара свог и добио.

Бог дакле тражи, да сваки од нас живи и ради, привређује и чини добра дјела према силама својима, и за то онај који располаже са више знања, снаге, добра, дужан је према силама својима, према ономе с чиме располаже и давати и радити и добра дјела чинити. А тако може и да троши више онај, који више има и зарађује, а онај који мање има и зарађује, мора да мање и троши, ако неће да сам себе вара и упропашћује.

Бог је, који је по премудром и неиспитаном промислу Свом дао људима разне дарове, разна добра, разна знања, и вјештине, једном више другом мање, свима према силама њиховима, да се покрај те разлике можемо боље један на другога угледати, један с другим нагледати, ко ће више привриједити, ко ће бити бољи, мудрији заслужнији, милији и Богу и људима. А при томе није главно ко који посао у домазлуку Божјем ради, јер су сви послови од Бога одређени, и сви се с реда морају радити, него је главно то, да сваки посао радимо у Божје име, и да га радимо тако, да смо кадри за све што урадимо и одговорати Богу и људима.

Звијезда што је на данашњи дан засјала над Витлејемом и довела источне царе, да се поклоне у јаслама Христу Господу, та звијезда — водиља, наука је Христова, која свијетли свима људима, и изводи свакога, који само искрено хоће, из таме у свијетлост, из жалости у радост, из незнања у мудрост, из ропства у слободу синова Божјих.

И чим више примамо у се свјетлости од те звијезде-водиље, од науке Христове, тим се боље свијетли и лице и срце наше од унутрашњег блаженства нашега, и тиме смо питомији, обзирнији, добродушнији, даље видимо, блажије судимо, више подносимо, Богу смо сличнији

једне стране јест факат спољашње објективни или историјски, јер је Исус Христос личност историјска. Јеванђеље с друге стране је унуташње субјективни или психолошки факат, јер је оно појава *новога живота*, донесенога с неба Исусом Христом, који је јуче и данас и у векове не само историјска личност, него почетак и закон *новога духовнога живота*, као „*животъ нашъ*“ (Кол. III. 4.) Отуда следи, да усвојење или изучавање хришћ. гледишта на свет лако се може и треба вршити не путем расуђења, него *емпиричким* путем. Као факат објективно-спољашњи, историјски, Хришћанство се усваја и прима путем објективно-научне историјске доказаности његове. Као факат психолошки, унутарње субјективни *процес новога живота*, који се врши у души Хришћанина, Хришћанство се прима или усваја живим познавањем Христа, личним усвајањем Његова спасења, вером у Њега, услед благодати Божје. *Без благодати опита у новом духовном животу, донесеног на земљу Јеванђељем, без уживљења у тај нови духовни хришћански живот, ништа у области хришћанског знања неће бити као што треба доступно живоме разумевању*; свет хришћанских идеја или хришћанско гледиште на свет, јест доиста одејај тога *новога духовнога живота* у човештву, сазданог спасоносном појавом на земљи Бога у телу. У овај свет уводи благодат и вера, а не расуђење; и по томе је он непознат уму онога, који не верује“. И доиста, како жива вера у Бога, тако и реално примање Његове благодати, даје се само ономе, ко чврстим кораком ступа тако рећи у лабораторију религиознога хришћ. живота низом опита, експеримената у крилу Христове цркве. Само у цркви Христовој, њеним св. тајпама, драговољним испуњавањем заповеди Христових, подражавањем Христу, вера и љубав Хришћанина показују свој прогресивни раст и развитак до бескрајних димензија вишег небесног благодатног живота. И ако у почетку опита хришћанског живота главно учешће има ум и воља Хришћанина, без живог учешћа срца, али се код даљих опита и срце његово одлучно отвара вишем благодатном животу.

Тако *механизам* добрих дела, оствариван живим учешћем срца, постаје живим *организмом*, силом љубави и утецајем благодати Христове. Стари човек постаје новим човеком, повим створом у Христу. Као што растиње под животворним лучама сунца, под топлом влагом пролетњег дажда не може да не расте, да се не развија и не зелени, тако и Хришћанин под утицајем животворних луча светила Христова и топлоте благодати Духа Светога не може, да се не развија и расте „*и слава во славу*“, до уподобљења Христу, до пуноће божанственог живота с Њим и у Њему. И сваким кораком све повијих и повијих опита хришћ. живота, познавање Христа, усвојење Његовога живота у наш људски живот постаје све савршеније, до више славе небеснога живота са његовим неописивим радостима, о којима није лако говорити слабоме лепетању људскога језика.

На овај начин опит у хришћ. религији, авалогно наукама позитивног карактера, узимље још видније место, него назори или теорије у системи богословских наука. А од овуда следи, да је религиозно познање још позитивније по својој суштини, него сва могућа знања у области такозваних тачних позитивних наука, којима се горди наш век.

Непристрасноме уму, по томе, не може не изгледати чудним мњење скептика, по коме се н. пр. богословље истоветује са метафизиком, са назором, који није основан на каквим емпиричким фактима, а нема ни позитивног метода. Показују често на догмате хришћ. религије као на образац продуката некога назора метафизичкога карактера. Но из онога напред јасно је, да је ово мњење не само лакомислено, него шта више апсолутно лажно. У истину сваки хришћ. догмат јест факат и то позитивни факат историје, а не назор. Тако је централни хришћански догмат о св. Тројици колосални факат емпиричкога карактера! Богојављење код крштења Спаситељева, Преображење Господње, Силазак Св. Духа на апостоле — то су позитивна историјска факта, на којима се оснива не само догмат о св. Тројици, него и догмат о

ске руке, где је остао пред њима! Гле рибу и медени сат, „взѣмъ предъ ними иде“. Све су ово експерименталне демонстрације, против којих су немоћне све хипотезе халуцинације, визионерства разних Ренана и Шпрауса! Ово су факти, ово су опити, а не система назора или философска дијалектика! Ово је то, што чини позитивну страну спољашњег опита у религији Христовој! Нећемо говорити о пророштвима и предзнацима у области хришћ. религије, где је много векова пре појављена Христова на уста пророка била већ нацртана у битним цртама сва историја, сав живот и рад Христов са чудном фотографском тачношћу. У овој области изучавање свештеног летописа даје колосално по опширности поље за историјска непристрасна истраживања.

На послетку спољашњи опит може се са свим применити на велики факат „суштаствована“, до сад саме цркве Христове, на чудне појаве њезинога брзог распрострањена и јуначке борбе са неверством, на њезин унутарњи живот, раст и развитак у сравнењу са савременим застојем живота, на прогресивни развитак богословских знања. И овде није могуће невидети велике истине пророштва Христа Спаситеља о Својој св. Цркви, да „ни врата ада не ѡдолѣютъ ей“.

Сад да пређемо на разјашњење значења у религиозном животу унутрашњег опита религије Христа Спаситеља!

Сам Он истиче тај опит као несумњиво прави и позитивни пут к достижењу истине и тајана Своје религије. „Моје ѡучење не ѡчтѣ мое, но пославшагъ мѧ. Яце кто хошетъ волю егѡ творити, разлѣкетъ ѡ ѡучењии, кое ѡ Бога естъ (Јов. VII. 16—17.). Ево метода унутрашњег опита, експеримента хришћанског живота, који уведе човека тако рећи у светињу над светињама религије Христове. Из ове изреке Христове јасно је, да се вољи човека, његовome срцу, пружа најшире поље за усвојење тајана религије. Христос као да нам отвара врата у лабораторију унутрашњег опита религије, која се зове св. црква Његова. Само у овој лабораторији могући су експерименти религио-

знога живота, који дају човеку могућност не само да појми и престави тајне и истине Христове религије, него да и дубоко свим срцем, свим унутрашњим опитом душе, осети на најреалнији начин деловање саме благодати Христове, додир деснице Оца небеснога и сву неисцрпну моћ даха Његове бескрајне љубави.

И заиста Христос говори, да само чинећи и испуњавајући вољу Божју могуће је убедити се, да је наука Христова од Бога, да је дакле и Он сам Син Божји, Богочовек. Чинити вољу Божју значи живети по Његовим св. заповедима. Олит оваковога живота учиниће, да ће срце људско не оклевајући отворити се, да на њ делује благодат Христова. После читавог низа таквих експеримената живота у крилу Христове цркве и само окамењено срце одмах и одлучно размекшаће се! Онај, који није био способен, да љуби, осетиће у срцу своме појаву те благодатне моћи и одмах ће завоleti Христа, Који је њега давно већ заволео, а с тим и све себи подобне. А који заволи Христа, одмах ће бити проникнут живим и чврстим убуђењем, да је Он Спаситељ наш, пут, истина и живот, да је Он светило свету и извор благодатног живота вишега поретка, — једном речју, да је Он истинити Бог и истинити човек или Богочовек. И кад је то тако, то је доиста живот од живота; истинити живот наш, живот вишега поретка, живот небесни и јест само у Христу и Његовој св. цркви.

На тај начин опити хришћанског живота јесу најсигурнији пут са постижење самога Божанства, за примање, реалнога деловања благодати Божје на срце, на све моћи душе људске. Овај пут, шта више, брже доводи човека до вере у Бога, него ли на прво разматрање спољашњи опит код истраживања историјских факата Хришћанства. И заиста „Хришћанство — говори професор Свѣтловъ у приступној беседи студентима Владимирског универзитета — по суштини својој није доктрина, него историјски факат, или спасоносна појава Бога у телу ради искупљења света. У овој историјској појави две су стране, спољашња и унутрашња. Хришћанство с

једне стране јест факат спољашње објективни или историјски, јер је Исус Христос личност историјска. Јеванђеље с друге стране је унутање субјективни или психолошки факат, јер је оно појава *новога живота*, донесенога с неба Исусом Христом, који је јуче и данас и у векове не само историјска личност, него почетак и закон овога духовнога живота, као „живот наш“ (Кол. III. 4.) Отуда следи, да усвојење или изучавање хришћ. гледишта на свет лако се може и треба вршити не путем расуђења, него *емпиричким* путем. Као факат објективно-спољашњи, историјски, Хришћанство се усваја и прима путем објективно-научне историјске доказаности његове. Као факат психолошки, унутарње субјективни *процес новога живота*, који се врши у души Хришћанина, Хришћанство се прима или усваја живим познавањем Христа, личним усвајањем Његова спасења, вером у Њега, услед благодати Божје. *Без благодати опита у новом духовном животу, донесеног на земљу Јеванђељем, без уживљења у тај нови духовни хришћански живот, ништа у области хришћанског знања неће бити као што треба доступно живоме разумевању*; свет хришћанских идеја или хришћанско гледиште на свет, јест доиста одејај тога овога духовнога живота у човештву, сазданог спасоносном појавом на земљи Бога у телу. У овај свет уводи благодат и вера, а не расуђење; и по томе је он непознат уму онога, који не верује“. И доиста, како жива вера у Бога, тако и реално примање Његове благодати, даје се само ономе, ко чврстим кораком ступа тако рећи у лабораторију религиознога хришћ. живота низом опита, експеримената у крилу Христове цркве. Само у цркви Христовој, њеним св. тајнама, драговољним испуњавањем заповеди Христових, подражавањем Христу, вера и љубав Хришћанина показују свој прогресивни раст и развитак до бескрајних димензија вишег небесног благодатног живота. И ако у почетку опита хришћанског живота главно учешће има ум и воља Хришћанина, без живог учешћа срца, али се код даљих опита и срце његово одлучно отвара вишем благодатном животу.

Тако *механизам* добрих дела, оствариван живим учешћем срца, постаје живим *организмом*, силом љубави и утецајем благодати Христове. Стари човек постаје новим човеком, новим створом у Христу. Као што растиње под животворним лучама сунца, под топлом влагом пролетњег дажда не може да не расте, да се не развија и не зелени, тако и Хришћанин под утицајем животворних луча светила Христова и топлоте благодати Духа Светога не може, да се не развија и расте „*ѿ славы во славу*“, до уподобљења Христу, до пуноће божанственог живота с Њим и у Њему. И сваким кораком све новијих и новијих опита хришћ. живота, познавање Христа, усвојење Његовога живота у наш људски живот постаје све савршеније, до више славе небеснога живота са његовим неописивим радостима, о којима није лако говорити слабоме лепетању људскога језика.

На овај начин опит у хришћ. религији, авалогно наукама позитивног карактера, заузимље још видније место, него назори или теорије у системи богословских наука. А од овуда следи, да је религиозно познање још позитивније по својој суштини, него сва могућа знања у области такозваних тачних позитивних наука, којима се горди наш век.

Непристрасноме уму, по томе, не може не изгледати чудним мњење скептика, по коме се н. пр. богословље истоветује са метафизиком, са назором, који није основан на каквим емпиричким фактима, а нема ни позитивног метода. Показују често на догмате хришћ. религије као на образац продуката некога назора метафизичкога карактера. Но из онога напред јасно је, да је ово мњење не само лакомислено, него шта више апсолутно лажно. У истину сваки хришћ. догмат јест факат и то позитивни факат историје, а не назор. Тако је централни хришћански догмат о св. Тројници колосални факат емпиричкога карактера! Богојављење код крштења Спаситељева, Преображење Господње, Силазак Св. Духа на апостоле — то су позитивна историјска факта, на којима се оснива не само догмат о св. Тројници, него и догмат о

Божјем ваплоћењу и искупљењу рода људскога од греха и смрти и т. д.

Ето за што је богословље у правом смислу наука позитивнога карактера, која се на широко користи не само методама философскога карактера, него и методама позитивне науке са њеним експериментима и опитима, где је спољашњи, а особито унутрашњи опит, услов *sine qua non* за свако религиозно познање, а тим пре за прави религиозни живот! Н. Р.

ЛИСТАК.

Белешке из црквено-школског и просветног живота.

У Митрополији Карловачкој.

(Његова Светост,) преузвишени господин патријарх *Георгије*, служио је на дан Христовог Рођења св. литургију у светониколајевској саборној цркви Карловачкој. Божићну посланицу Његове Светости прочитао је у иџом св. храму архимандрит Крушедолски г. Анатолије Јанковић.

Његова Светост походила је, после Божићнег празника, резиденцију своју у Даљу. Повратак Његове Светости очекује се сутра у понедељак.

(Књижевни Одбор Матице Српске) имао је у четвртак 20. децембра 1901. (2. јан. 1902.) свој редовни састанак под председништвом *А. Хаџића*, председника друштвеног. Његова Светост одобрава одлуку о оболелом питомцу Бориславу Поповићу, да се остави у уживању стипендије ако поднесе редовно ипструјисане признанице. На приговоре српске црквене општине у Сенти у ствари питомца Драгића Каракашевића има се одговорити према стању ствари. Узима се на повољно знање, да се књижевник хрватски г. Јован Храниловић у Новом Саду одазива позиву Књижевног Одбора и да се за Летопис прима извешташтва о хрватским књижевним приликама. На жељу г. дра Данила Трбојевића у Земуну допуњује се извештај о прошлој седници а о његову рукопису „Што је добро?“, да му је вра-

ћен на изричну његову молбу. Према упиту госп. Мише А. Поповића у Руми решава се, да у статистичком прегледу свом изведе само она места у аустро-угарској монархији, где Срби живе и то без обзира на остале становнике. Позваће се госп. Нинко Седлар, да место превода целе књиге „Међународно знање Крилова“ начини за Летопис тек само приказ о тој књизи. — Прима се за Летопис дра Јована Радонића расправа: „Романи по градовима Далмације за време Средњег века“, изведена по књизи проф. Јиречка. — Не примају се за Летопис: Косте Шербановића „Песма“ и „Ратна споменица“, спис А. Г. Матоша „Морис Баре“; и „Лирски покушаји“ непознатог писца.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

К. 721/603. из 1901.

168 2—3

С Т Е Ч А Ј.

На парохију 6. разреда у Срп. Црњи овим се расписује стечај. Компетенти нека своје прописно ипструјисане молбенице поднесу овој конзисторији надлежним путем до 3/16. фебруара 1902. године.

Из седнице епарх. конзисторије, држане у Темишвару 11. (24). децембра 1901. год.

Председништво

епарх. конзисторије темишварске.

С Т Е Ч А Ј.

166 3—3

На место учитељице у Куману са платом у готову новцу 800 круна, у име паушала 25 круна, у име послуге 50 круна, са једним ланцем земље, огревом у природи или 48 круна у новцу станом у природи или 150 круна у новцу и петогодишњим доплатком.

Дужности су прописане.

Рок стечаја јесте 6 недеља од првог увршења.

Из седнице месног школског одбора држане 11. Новембра 1901. г. у Куману.

Рада Милосављев

председник школ. одбора.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље: на годину 10 круна. Из Србије прима претплату књижара В. Валожина у Београду. Поједини бројеви 20 филира.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 12 филира од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима. 1902. 19